

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 10Er/227/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4411203314
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Melišek
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2013:4411203314.4

Uznesenie

Okresný súd Nové Zámky vo veci exekúcie oprávneného: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO:36 234 176, právne zastúpený: JUDr. Peter Pečený, advokát, AK Holíč, Námestí sv. Martina 9 proti povinnému: W. A., nar.XX.X.XXXX, bytom A. XXX/XX, S. o vymoženie 641,19 ,-eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd exekúciu **z a s t a v u j e**.

odôvodnenie:

Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 8.2.2011 domáhal voči povinnému vykonania exekúcie na sumu 641,19 eur s príslušenstvom, pričom poukázal na rozsudok vydaný rozhodcom JUDr. Radimom Kuchtom spisovej značky PEC-UP 387/2010 zo dňa 30.11.2010, ktorý sa mal stať právoplatným dňa 3.12.2010 a vykonateľný dňa 7.12.2010 (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Rozhodcovským rozsudkom bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému 641,19 € spolu s úrokom 69,54 € a úrokom z omeškania vo výške 0,029 % denne zo sumy 1 223,89 € od 23.4.2009 do 31.5.2010, s úrokom z omeškania vo výške 0,025% denne zo sumy 1 223,89 € od 1.6.2010 do zaplataenia a zmluvnú pokutu vo výške 509,84 €, poplatok za upomienku vo výške 3,32 € a trovy konania vo výške 218,06 €, všetko do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

Vydaniu rozhodcovského rozsudku predchádzala zmluva o úvere, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi dňa 8.4.2008 na základe ktorej sa oprávnený ako veriteľ zaviazal poskytnúť povinnému ako dlžníkovi úver vo výške 20 000 Sk, ktorý mal zaplatiť v 60 splátkach po 727 Sk, pričom celkové náklady spotrebiteľa mali byť 21 940 Sk.

Súčasťou zmluvy o úvere sú aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré v Hlave 14 § 19 obsahujú rozhodcovskú doložku. Podľa nej všetky majetkové spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy alebo v súvislosti s ňou, budú riešené jediným rozhodcom. Jediný rozhodca bude určený JUDr. Radimom Kuchtom, so sídlom Sibírska 1329, Holíč a to zo zoznamu rozhodcov vedených JUDr. Radimom Kuchtom, ktorý je v zozname tiež uvedený a je teda oprávnený určiť za rozhodcu sám seba.

Poverením tunajšieho súdu 10Er/227/2011-18 zo dňa 5.3.2012 bol poverený vykonaním exekúcie súdny exekútor JUDr. Adriana Juhásová, Exekútorský úrad so sídlom Trnava, Matušková 1 (ďalej len exekútor).

Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku (ExP) exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona.

Podľa § 58 ods. 1 ExP exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len ZoRK), súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví:

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 ZoRK, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 35 ZoRK rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 ZoRK, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohradu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je do 10.6.2010 obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 11.6.2010 je tento zákon zrušený zákonom číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov). Zákon č. 258/2001 Z. z. v ustanovení § 2 písm. a/ definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. je fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, a spotrebiteľom podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov (výpis z obchodného registra).

V predmetnej exekúcii sa vymáha plnenie

- zo spotrebiteľskej zmluvy,
- zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy (uzatvára sa vo viacerých prípadoch a je obvykle, že spotrebiteľ obsah zmluvy nemení (tiež formulárová, adhézna, typová zmluva),
- na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok,
- pričom rozhodcovskú zmluvu si spotrebiteľ osobitne nevyjednal,
- na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je špecifikovaná vyššie.

Uvedené skutočnosti sú zrejmé zo zmluvy o úvere a viedli súd k tomu, že podrobil súdnej kontrole rozhodcovskú doložku berúc do úvahy kritéria, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky a teda, či rozhodcovská doložka začlenená v rámci podmienok štandardnej zmluvy

nespôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka; ďalej len OZ). Základné právo občana - spotrebiteľa na ochranu pred nekalými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúce z Charty základných práv Európskej únie a ktorému korešponduje povinnosť štátu garantovať vysoký stupeň ochrany práv spotrebiteľov a postarať sa, aby spotrebiteľov nečestné zmluvné podmienky nezaťažovali (čl.6 ods. 1 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica 93/13“). Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C-40/08 ASTURCOM, čl. 51 judikoval dokonca, že čl. 6 smernice treba považovať za kogentné ustanovenie. Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách musí byť vykladaná v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu vydaného bez účasti spotrebiteľa, musí, pokiaľ má za týmto účelom k dispozícii potrebné informácie o právnom a skutkovom stave, i bez návrhu posúdiť neprimeranosť rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve uzatvorenej predávajúcim alebo poskytovateľom so spotrebiteľom, či je podľa vnútroštátnych procesných pravidiel možné previesť také posúdenie v rámci obdobných podobných riadení na základe vnútroštátneho práva. Ak ide o neprimeranú doložku, prislúcha tomuto súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný. Slovenský právny poriadok nielenže umožňuje, ale priamo ukladá v niektorých prípadoch aj bez návrhu zastaviť exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku. Takýmto postupu nebráni ani skutočnosť, že arbitráž prebehla za účasti spotrebiteľa a že spotrebiteľ nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Z účinkov materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku existujú výnimky rovnako, ako z účinkov materiálnej právoplatnosti súdnych rozhodnutí. Typickým prejavom takejto výnimky je ustanovenie § 40 ZoRK o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Pokiaľ by totiž bolo ustanovenie § 35 ZoRK vykladané doslovne, potom by súd v konaní o tejto žalobe nemohol rozhodcovský rozsudok vôbec preskúmať, pretože by ním bol (v zmysle § 35 ZoRK v spojení s § 159 O. s. p.) viazaný. Vo vyššie uvedenom zmysle tak treba vykladať aj ustanovenie § 45 ZoRK. Toto ustanovenie v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút - prieskumnú právomoc exekučného súdu resp. súdu rozhodujúceho vo veci výkonu rozhodnutia. Účinky materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku v zmysle § 35 ZoRK je potrebné na účely § 45 ZoRK vylúčiť vo vzťahu k exekučnému súdu. Exekučný súd

je teda pri postupe podľa § 45 ZoRK oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, akoby materiálne právoplatný nebol - nie je ním teda viazaný v zmysle § 159 O.s.p. a môže ho preskúmať z hľadísk vyjadrených v § 45 ZoRK aj čo do jeho materiálnej správnosti. Môže teda skúmať, či sú tu dôvody na zastavenie uvedené v § 57 Exp., či sú tu nedostatky uvedené v § 40 písm. a) alebo b) ZoRK, alebo či rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Toto ustanovenie (§ 45 ZoRK) potom treba považovať za to zákonné zmocnenie, ktoré umožňuje exekučnému súdu jeho skúmanie. Toto skúmanie je exekučný súd oprávnený vykonávať tak, ako keby tu žiadny rozhodcovský rozsudok nebol, teda tak, ako by to mohol urobiť súd, keby sám rozhodoval o týchto otázkach. Môže preto samostatne posúdiť, či vec je spôsobilá na rozhodovanie v rozhodcovskom konaní (§ 1 ods. 1 ZoRK), či v tej istej veci bolo už vydané právoplatné rozhodnutie súdu alebo rozhodcovského súdu, ďalej posúdiť obsah povinnosti uloženej rozhodcovským rozsudkom z hľadiska jej objektívnej možnosti, či nejde o plnenie právom nedovolené alebo priečiace sa dobrým mravom, ktoré sa dajú definovať, ako pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Ak tomuto kritériu zmluvná podmienka nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom.

Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Súd zastaví exekúciu v celom rozsahu, resp. zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z

neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy (§ 39, § 53 ods. 5, § 45 ods. 1 písm. c/, ods. 2 ZRK). Iba tak môže súd naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 smernice - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali.

Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Častokrát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splýva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Nejde teda v prípade rozhodovania rozhodcom o výkon verejnej moci. Porovnaj tiež nálež ÚS ČR IV.ÚS 174/02, v ktorom sa judikuje: „rozhodčí soud není orgánem veřejné moci a tudíž ani jeho rozhodčí nálezy nemohou být rozhodnutím orgánu veřejné moci... Jeho moc tedy není delegovaná svrchovanou moci štátu, ale pochází od soukromé vlastní moci strán určovat si svůj osud“.

Súd zastáva názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, sú plne namieste. Súd ďalej poukazuje na to, že rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým Všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. To je pravdepodobne aj najčastejšia situácia, pretože dodávateľ sa snaží získať exekučný titul. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy, a teda dodávateľ musí mať istotu, že si ho môže do zmluvy uvádzať. V subjektívne nearbitrabilnej (spotrebiteľskej) právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Súd čerpá aj z vysokého nápadu na Okresnom súde v Nových Zámkoch podobných exekučných vecí s podobným postupom rozhodcovského súdu. Už len tieto skutočnosti považuje súd za dostačujúce na záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky vzhľadom na zásadný dopad tejto zmluvnej podmienky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Ostatné podmienky rozhodcovského konania sú skôr pre súd len indikátorom, do akých krajností môže viesť dojednávanie rozhodcovského konania so slabšou stranou zmluvného vzťahu. O poučení spotrebiteľa o rozdiel medzi štátnym a rozhodcovským súdnym procesom niet ani zmienky. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdlosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Súd chce poukázať na nekalosť rozhodcovskej doložky prikazujúcej podrobiť sa spotrebiteľovi rozhodcovskému konaniu aj bez záveru o neprijateľnosti ďalších zmluvných podmienok, pričom ich existencia umocňuje záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Okrem iného týmto postupom bolo spotrebiteľovi odňaté i právo zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rozhodcovská doložka mu bránila uplatniť a domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde a nútila ho podrobiť sa rozhodnutiu, ktorým došlo k zneužitiu práv dodávateľom.

Za neprehliadnuteľnú nemôže neoznačiť súd úroveň rozhodcovského rozsudku z hľadiska reflektovania rozhodcu na spotrebiteľské právo. Rozhodnutie rozhodcu sa výrazne javí ako zjavne formalistické, preberajúce argumenty žalujúceho dodávateľa. Nevysporiadal sa s vylúčením inštitútov zameraných na ochranu spotrebiteľa, a tým vlastne porušil kogentné predpisy určené na ochranu spotrebiteľa. Klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka alebo tzv. úver ako absolútny obchod pritom nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patria aj ustanovenia § 52 a nasledujúce, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa vychádzajúc zo subsidiarity Občianskeho zákonníka. V záujme rešpektovania medzinárodnej zmluvy (čl. 7 ods. 2 Ústavy) a naplnenia cieľa Európskej únie vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch, v záujme vyššej kvality života bežných ľudí, nevidí súd iné východisko, ako záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Záver súdu má oporu z

hľadiska historického výkladu aj v ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ, podľa ktorého je neprijateľná zmluvná podmienka, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby riešil spory s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní.

Vzhľadom ku konštatovaniu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky súd nemôže akceptovať ani exekučný titul, nakoľko tento je nevykonateľný, keďže ho vydal orgán, ktorý na to zmocnený nebol, pretože konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorá platná nie je. Ak by súd takýto titul akceptoval, exekúcia by bola vedená na podklade akéhosi rozhodnutia, ktoré však nie je vykonateľné, a teda absentuje jeden zo základných predpokladov pre vedenie exekúcie, a to predloženie exekučného titulu, ktorý je právoplatný a vykonateľný.

Obdobný názor vyslovil i Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení 3Cdo 146/2011 zo dňa 13.10.2011, kde okrem iného uviedol aj, že: „...Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu...“

Z vyššie uvedených dôvodov a citovaných ustanovení súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia, pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 205 ods. 1, 2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v §221 ods. 1 O.s.p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a O.s.p.), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.